

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**
з освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»
для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Голова фахової атестаційної комісії

_____ Олена ЧЕРЕДНІЧЕНКО

Київ – 2023

Тестове завдання для вступу на програму підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти складається з 30 запитань із комплексу дисциплін фахової підготовки. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом, словосполученням, реченням, вписати формулу), дати числову відповідь або вказати результат розрахункової задачі.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Теорія граничної корисності й поведінка споживача.
2. Ординалістська теорія поведінки споживача.
3. Аналіз поведінки споживача.
4. Попит і пропозиція, їх взаємодія.
5. Мікроекономічна модель підприємства.
6. Витрати і результати виробництва.
7. Ринок досконалої конкуренції.
8. Монопольний ринок.
9. Олігополія та монополістична конкуренція.
10. Загальна характеристика факторних ринків. Ринок праці.
11. Ринок капіталу.
12. Макроекономіка як наука.
13. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.
14. Макроекономічна нестабільність.
15. Сукупний попит і сукупне пропонування.
16. Споживання, заощадження та інвестиції.
17. Сукупні видатки і ВВП.
18. Держава в системі макроекономічного регулювання.
19. Фіскальна політика.
20. Механізм зовнішньоекономічної діяльності.
21. Ринок праці та соціальна політика. Економічне зростання.
22. Теорії підприємства і основи підприємництва.
23. Підприємство як об'єкт господарювання.
24. Структура і управління підприємством.
25. Прогнозування та планування діяльності підприємства.
26. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.
27. Матеріально-технічна база і виробнича потужність підприємства.
28. Капітал підприємства.
29. Інтелектуальний капітал.

30. Інвестиційні ресурси.
31. Інноваційна діяльність.
32. Інфраструктура сільськогосподарського підприємства.
33. Якість і конкурентоспроможність продукції.
34. Витрати виробництва і собівартість продукції.
35. Ціноутворення на продукцію.
36. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності підприємства.
37. Реструктуризація і санація підприємства.
38. Економічна безпека підприємництва.
39. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи.
40. Організація і використання засобів виробництва на підприємствах.
41. Загальна оцінка умов діяльності і стану розвитку підприємства.
42. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу
43. Метод і методичні прийоми економічного аналізу
44. Види аналізу та його інформаційне забезпечення
45. Узагальнюючі статистичні показники
46. Аналіз рядів розподілу
47. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків
48. Аналіз інтенсивності динаміки
49. Аналіз тенденцій розвитку та коливань
50. Індексний аналіз
51. Аналіз фінансового стану підприємства
52. Аналіз прибутку і рентабельності
53. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг
54. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці
55. Аналіз довгострокових активів підприємства
56. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання
57. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції
58. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил.
59. Економічне районування і територіальна організація продуктивних сил України.
60. Природно-ресурсний потенціал України та його оцінка.
61. Населення та трудові ресурси України.
62. Механізм реалізації регіональної економічної політики.
63. Проектний аналіз і його роль в обґрунтуванні проектних рішень. Концепція проекту.
64. Концепція вигід і витрат у проектному аналізі, цінність грошей у часі.
65. Критерії оцінки ефективності проектів.
66. Аналіз проектних ризиків.
67. Маркетинговий та інституційний аспекти проектного аналізу.
68. Техніко-технологічний аспект проектного аналізу.
69. Соціальний і екологічний аспекти проектного аналізу.
70. Фінансовий, економічний та інвестиційний аспекти проектного аналізу

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Частина 1 (базовий рівень)

(15 завдань, одна правильна відповідь на запитання)

1. Цілісна система поглядів на сутність, поведінку й еволюцію підприємств тієї чи іншої групи являє собою:

1	концепцію підприємства
2	теорію (модель) підприємства
3	функцію підприємства
4	немає вірної відповіді

2. Маржинальний дохід розраховується як:

1	ціна за мінусом змінних витрат на одиницю продукції
2	виручка поділена на обсяг виробленої продукції
3	ціна за мінусом постійних витрат на одиницю продукції
4	постійні витрати плюс витрати на одиницю продукції

Частина 2 (середній рівень)

(10 завдань, кілька (не більше 4) правильних відповідей на запитання, відкриті питання, питання на відповідність)

3. Як називаються витрати підприємства, загальна сума яких не залежить від кількості виготовленої продукції?

У бланку відповідей вкажіть вірну відповідь

4. Вкажіть відповідність показників для кожної групи

А. Показники тісноти зв'язку	1. коефіцієнт варіації
Б. Показники варіації	2. коефіцієнт кореляції
В. Показники ряду динаміки	3. коефіцієнт зростання
	4. середнє квадратичне відхилення
	5. індекс кореляції
	6. абсолютне значення 1% приросту
	7. коефіцієнт осциляції

Частина 3 (високий рівень)
(5 завдань, повна розширена відповідь, розв'язати задачу)

5. Підприємництво – це.. (згідно Господарського кодексу України)

У бланку відповідей вкажіть вірну розширену відповідь

6. Середньорічна вартість основного та оборотного капіталу підприємства становить 9823 тис. грн, норма прибутку – 18 %.

Визначити: а) розмір чистого прибутку підприємства;

б) норму прибутку підприємства за умови збільшення розміру чистого прибутку на 5 %.

У бланку відповідей вкажіть вірні відповіді

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: Підручник. К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2020. 466 с.
3. L. Stepasyuk, N. Sulima. Economics of enterprise. Textbook. К. «СР «Komprint»», 2021. 349 р.
4. Михайлов С.І., Степасюк Л.М., Городенко С.В. Економіка підприємства. К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2018. 417 с.
5. Рогач С.М., Гуцул Т.А., Степасюк Л.М., Величко О.В., Суліма Н.М. Економіка підприємства. К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2018. 389 с.
6. Єрмоленко В.М., Степасюк Л.М., Тітенко З.М. Державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників: економіко-правові аспекти: монографія. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2019. 441 с.
7. Рогач С.М., Мірзоєва Т.В., Томашевська О.А., Степасюк Л.М. «Економічні засади виробництва нішевих сільськогосподарських культур»: монографія. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2021. 654 с.
8. Рогач С.М., Ільків Л.А., Мірзоєва Т.В., Степасюк Л.М., Томашевська О.А. Економічні засади виробництва зернових і зернобобових нішових сільськогосподарських культур: монографія. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2019. 428 с.
9. Рогач С.М., Мірзоєва Т.В., Степасюк Л.М., Томашевська О.А. Економіка аграрних підприємств. Навч. посібник. Київ. ЦП «Компринт». 2020. 480 с.
10. Економіка підприємства: Навчальний посібник [практикум]. Рогач С. М., Суліма Н.М., Степасюк Л.М. та ін. К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2016. 488 с.
11. Горкавий В.К. Статистика: підручник. Третє вид., переробл. і доповн. К. Алерта. 2020. 644 с.
12. Городянська Л.В., Сизов А.І. Статистика для економістів: навчальний посібник. К. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2019. 350 с
13. Педченко Г.П. Статистика: Навчальний посібник. Мелітополь: Колор Принт. 2018. 266 с.
14. Черниш С.С. Економічний аналіз. К. «Центр учбової літератури». 2019. 256 с.
15. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посібник за ред. В.М. Микитюка. Житомир: Рута. 2018. 440 с.
16. Економіка підприємства. підручник під заг. ред. проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ. Видавничий дім «Кондор». 2020. 620 с.

17. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: [підручник]. К. КНЕУ. 2015. 783 с.
18. Регіональна економіка [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Збарський В.К. та ін.]; за ред. В.К. Збарського і В.І. Мацибори; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - 2-е вид., допов. і перероб. - Київ: Компринт, 2014. – 362 с.
19. Економіка праці і соціально-трудова відносина: підручник / [О.В. Шкільов, О.Д. Балан, В.А. Ткачук, Є.О. Ланченко, І.П. Гаврилюк, В.А. Ярославський, С.С. Барабан]; за ред. О.В. Шкільова. – К.: ЦП “Компринт”, 2015. – 750 с.
20. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. /С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В., Грабинська та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. – Л.: Апріорі, 2017. – Кн. 1: 567 с.
21. Економічна теорія: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка [Текст]: 2-ге вид. перероб. та доп. Навч. посіб. / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, І.М. В.В. Мартиненко, П.В. Круш, М.М. Теліщук, та ін. – К.: Видавничий центр “Кафедра”, 2017. – 220 с.
22. Кухар О.В. Історія економіки та економічної думки: навч. посібник. К.: Центр учб. літ. 2015. 326 с.
23. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
24. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.
25. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
26. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
27. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
28. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. URL: <http://minrd.gov.ua/>.
29. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>.
30. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
31. Офіційний сайт Інформаційно-аналітичної агенції «АПК-Інформ» URL: <http://www.apk-inform.com/ru/analityc>
32. Агробізнес: український агропортал. URL: www.agrobiznes.com.ua

ПЕРЕЛІК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Що являє собою теорія (модель) підприємства?
2. Складові нематеріальних ресурсів підприємства.
3. Розходження між середніми величинами або частками ознаки вибіркової і генеральної сукупностей називаються похибкою вибірки, так чи ні?
4. Якими змінами основних макроекономічних показників супроводжується фаза спаду економічного циклу?
5. За якою ознакою виробничий капітал підприємства поділяють на основний та оборотний?
6. Що таке маржинальний дохід?
7. Які види витрат підприємства виділяють за способом віднесення на окремі види продукції?
8. Що розуміють під фізичним зносом основних засобів?
9. Чи вірним є твердження, що підприємство у своєму складі не може мати інших юридичних осіб ?
10. Метою якого процесу є забезпечення стабільного і ефективного функціонування підприємства та успішний його розвиток у майбутньому?
11. Як визначається коефіцієнт оборотності оборотних засобів?
12. Яким показником можна охарактеризувати рівень продуктивності праці на підприємстві?
13. Як називається показник, що показує на скільки відсотків зміниться величина попиту при зміні ціни на один відсоток?
14. Який метод дослідження використовується при визначенні планових показників та при розробці перспектив розвитку підприємства?
15. Як називають сукупність працівників, що мають професійну підготовку або практичний досвід роботи?
16. Що таке заробітна плата?
17. Що таке гіпотеза?
18. На які види поділяється економічна ефективність інвестицій?
19. Як називається територія, що самостійно не може вирішити свої соціально-економічні проблеми або реалізувати свій високий потенціал і тому вимагає підтримки держави?
20. Назвіть вид прибутку підприємства, який визначається як різниця між виручкою від реалізації продукції (без врахування ПДВ та акцизного збору) та повною собівартістю.
21. Як називається документ, який підтверджує право його власника на відповідний об'єкт промислової власності?
22. Який вчений пов'язував теорію фірми із теорією капіталу, його формуванням та розподілом?
23. Яка система оплати праці є основою організації оплати праці на підприємствах?
24. Що таке самостійний господарюючий статутний суб'єкт, який має права юридичної особи і здійснює виробничу, науково-дослідну та комерційну діяльність з метою одержання прибутку?
25. Назвіть альтернативні стратегії розвитку підприємства.

26. Які показники характеризують рух трудових ресурсів на підприємстві?
27. Що належить до об'єктів промислової власності?
28. В чому полягає головне завдання підприємства?
29. Як називається зібрання правил, що регулюють взаємовідносини підприємства з іншими суб'єктами господарювання, а також індивідуальну діяльність?
30. Напрямок економічної науки в якому вважається, що багатство нації визначається кількістю нагромадженого золота і срібла?
31. Як називається діяльність підприємства щодо купівлі-продажу цінних паперів?
32. Яка функція управління передбачає встановлення параметрів діяльності підприємства, їх вимірювання та порівняння із запланованими?
33. За якими показниками оцінюють розмір підприємства?
34. Що відображає норма амортизації?
35. Що належить до об'єктів, які охороняються авторським правом?
36. Який показник обчислюється як відношення обсягу витраченої сировини і матеріалів до обсягу випущеної продукції?
37. Як називаються предмети праці, які ще не пройшли всіх стадій обробки?
38. Як називаються кошти, що направляються на розширене відтворення основного капіталу та об'єктів соціальної інфраструктури підприємства?
39. За яким показником визначають порівняльну економічну ефективність капітальних вкладень на підприємствах?
40. Як називається здатність працівників виробляти певну кількість продукції за одиницю часу?
41. Як називаються витрати, загальна сума яких не залежить від кількості виготовленої продукції?
42. Що таке товарна продукція?
43. Що таке постійне й безперервне відновлення результату суспільного виробництва – продукту, а також робочої сили, засобів виробництва, природних ресурсів, інформації, форм та методів організації праці?
44. Як називається групування, що характеризує склад однорідної сукупності за певними ознаками, обсяги явища та вагомість окремих груп?
45. За яким видом вартості основний капітал зараховується на баланс підприємства в результаті придбання чи будівництва?
46. Складові оборотних засобів підприємства.
47. Як визначається величина основної заробітної плати працівника?
48. Складові елементи ціни.
49. Який вид собівартості розраховують на початку звітного періоду?
50. Яким показником можна охарактеризувати рівень продуктивності праці на підприємстві?
51. Що передбачає оцінку відповідності продукції певним вимогам та видачу певного документа?
52. Основний показник для визначення спеціалізації господарства.
53. За допомогою якого методу визначають кількісний вплив основних факторів на зміну обсягу продаж?

54. Які показники відображають співвідношення величини одного явища з величиною будь-якого іншого?
55. Якими основними факторами визначається ціна?
56. Що є економічним «інструментом», за допомогою якого закон вартості регулює пропорції економічного розвитку?
57. Чим визначається мінімальна ціна товару?
58. В якій формі виступає ціна на ринку праці?
59. Яка система оплати праці є основою організації оплати праці на підприємствах?
60. За якими цінами реалізуються товари і послуги населенню?
61. Чи вірне твердження, що поняття «трудові ресурси» ширше, ніж поняття «економічно активне населення», оскільки включає ще й працездатних непрацюючих людей та осіб, що навчаються стаціонарно?
62. Назвіть вид прибутку підприємства, який визначається як різниця між виручкою від реалізації продукції та повною собівартістю.
63. Як називається економічний процес поступової втрати основними фондами (капіталом) своєї вартості і перенесення її на створювану продукцію?
64. Як називається сукупність властивостей продукції, що зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби споживачів відповідно до її призначення?
65. Які фактори відносяться до мікросередовища підприємства?
66. Що відноситься до екстенсивних факторів економічного зростання?
67. З яких елементів складається початкова вартість основних засобів підприємства?
68. Назвіть основні причини виникнення товарного виробництва.
69. Що належить до основних факторів виробництва?
70. Що включає загальна структура підприємства?
71. З наведеної класифікації виділіть види підприємств залежно від розмірів та форм власності.
72. Що таке стратегія розвитку підприємства?
73. Дайте визначення бізнес-плану підприємства.
74. Який документ підтверджує право його власника на відповідний об'єкт промислової власності?
75. Як називається товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки своїм майном?
76. За якою вартістю оцінюються основні засоби на підприємстві?
77. Визначте складові оборотних засобів та засобів обігу на підприємстві.
78. Що характеризується поступовим безперервним удосконаленням традиційних технічних засобів і технологій?
79. Види витрат виробництва.
80. Що є об'єктами економічного аналізу діяльності підприємств?
81. За яким показником визначається рівень використання земельних ресурсів підприємства?
82. Які два фактора безпосередньо формують рівень рентабельності виробництва окремого виду продукції?

83. Хто такий інвестор?
84. Що в ринковій економіці змушує підприємця змінювати старі технології та впроваджувати новітні досягнення науки й техніки?
85. Що є основними елементами ціни продукції?
86. Як визначається норма прибутку?
87. У чому полягає перевага цінового механізму?
88. Назвіть способи одержання первинної інформації.
89. Види безробіття та їх характеристика.
90. Що відносять до складових економічних умов підприємництва?
91. Які є види поділу праці?
92. Який показник обчислюється як відношення обсягу витраченої сировини і матеріалів до обсягу випущеної продукції?
93. Як називається показник варіації, який обчислюють як різницю між найбільшим і найменшим значеннями варіюючої ознаки?
94. Як визначають кількісний вплив основних факторів на зміну доходу (виручки) від реалізації?
95. Як називається сума коштів, яку підприємство має отримати від реалізації основних засобів після закінчення терміну їх корисного використання (експлуатації) за вирахуванням витрат, пов'язаних із реалізацією?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

відповідей вступника на тестові завдання для вступу на програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам і оцінка ступеня підготовленості вступників.

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою **від 0 до 200 балів**.

Кожен білет складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує **4 бали**. Відповідно, за правильне розв'язання всіх завдань частини 1 вступник отримує 60 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується 10 завдань із декількома правильними відповідями, на встановлення відповідності, встановлення правильної послідовності, запис пропущеного поняття або формули. Залежно від правильності та повноти наданої відповіді вступник може отримати від **2 до 8 балів**. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 становить 80 балів.

Завдання **частини 3** (високий рівень) складає 5 питань (задач) у відкритій формі з розгорнутою відповіддю, за кожне правильне розв'язання яких вступник отримує **12 балів**. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 60 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись в межах від 0 до 200 балів.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.